PLAN OGÓLNY GMINY BRANICE

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowana przez:

Wektor. Doradztwo ekonomiczne i środowiskowe Pazgan Michał
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
e-mail: michal.pazgan@gmail.com

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63

Branice, 31 marca 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp 3

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy 3
1.2. Cel i zakres prognozy 3

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami 6

2.1. Plan ogólny gminy Branice - ustalenia 6
2.2. Cele planu 11
2.3. Powiązania planu z dokumentami 12

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy 13

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu 14

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Branice 14
4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu 29

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu 30

6. Istniejące problemy ochrony środowiska 31

7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko wynikające z uchwalenia planu 32

8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 39

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko 42

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania 42

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko 42

12. Streszczenie 43

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego Gminy Branice (zwany dalej także POG lub planem) stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).
- Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z 11 marca 2025 r. o sygnaturze WOOŚ.411.1.20.2025.PM.
- Uzgodnienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach z 18 lutego 2025 r. o sygnaturze NZ.9022.1.5.2025.MB.
- Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z 13 lutego 2025 r. o sygnaturze C.RPP.610.74.2025.SWS.
- Pismo Wojewody Opolskiego z 5 marca 2025 r. o sygnaturze BG.672.2.2025.MM.
- Pismo Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 4 marca 2025 r. o sygnaturze RZ.5155.77.2025.SO.
- Pismo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego z 6 marca 2025 r. o sygnaturze DRP-RZP.7634.5.9.2025.
- Uchwała nr 2235/2025 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 4 marca 2025 r. w spawie zgłoszenia wniosków do sporządzenia planu ogólnego gminy Branice.
- Pismo Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z 20 lutego 2025 r. o sygnaturze NZ.9022.1.30.2025.BK.
- Uchwała nr IV/49/24 Rady Gminy Branice z dnia 12 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego Gminy Branice.

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy planu ogólnego Gminy Branice. Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zamierzeń wynikających z planu oraz ocena ich stopnia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Plan może dotyczyć obiektów i obszarów, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Przewidziano przeznaczenia związane z działalnością produkcyjną, obsługi rolnictwa, mieszkaniową i usługową. Jednakże biorąc pod uwagę ustalenia obowiązujących planów oraz kierunki ujęte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Branice należy stwierdzić, że plan ogólny nie wnosi zmian w przeznaczeniach terenu.

Plan opracowano na podstawie uchwały nr IV/49/24 Rady Gminy Branice z dnia 12 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego Gminy Branice, podjętej na podstawie art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przez którą rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programu obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.).

Prognoza zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
d) informacje o możliwym transgenicznym oddziaływaniu na środowisko,
e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Niniejsza prognoza określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
b) stan środowiska na obszarze objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
c) istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczącej obszarów podlegającej ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnie 2004 r. o ochronie przyrody,
d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności:
    - różnorodność biologiczną,
    - ludzi,
    - zwierzęta,
    - rośliny,
    - wodę,
    - powietrze,
    - powierzchnię ziemi,
    - krajobraz,
    - klimat,
    - zasoby naturalne,
    - zabytki,

- dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Plan ogólny gminy Branice - ustalenia

Obszar objęty opracowaniem stanowi gmina Branice w granicach administracyjnych.

W planie ogólnym gminy Branice zostały przyjęte ustalenia w zakresie:

- podziału obszaru gminy Branice na strefy planistyczne (w rozumieniu art. 13c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- wyznaczenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ) dla wszystkich miejscowości w sposób zgodny z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r., poz. 729),
- wyznaczenia obszaru zabudowy śródmiejskiej (w rozumieniu art. 2 pkt 23 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdzie przez obszar zabudowy śródmiejskiej należy rozumieć obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej położony w mieście);
- ustalenia gminnych standardów urbanistycznych obejmujących gminny katalog stref planistycznych (w rozumieniu art. 13e ust. 2 i 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

W planie ogólnym gminy Branice odstąpiono od ustaleń w zakresie gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej (w rozumieniu art. 13f ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Odstąpiono od ustalenia gminnych standardów dostępności do obszarów zieleni publicznej (zieleni urządzonej lub terenu lasu) ze względu na wymagane ustawowo minimalne powierzchnie zieleni publicznej, długości dróg dojścia ogólnodostępną trasą dla pieszych, w tym obowiązującej przy wyznaczaniu, w planie miejscowym, terenu o przeznaczeniu umożliwiającym realizację funkcji mieszkaniowej.

Wyznaczono następujące strefy planistyczne i odpowiadające im profile funkcjonalne:

- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW): teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ): teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ): teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa usługowa (SU): teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa gospodarcza (SP): teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;

- Strefa produkcji rolniczej (SR): teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa infrastrukturalna (SI): teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych;
- Strefa zieleni i rekreacji (SN): teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa cmentarzy (SC): teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa otwarta (SO): teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- Strefa komunikacyjna (SK): teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

Wyznaczając strefy planistyczne w granicach określonych w planie ogólnym, a także obszary uzupełnienia zabudowy w granicach określonych w planie ogólnym uwzględniono, w pierwszej kolejności, ustalenia obowiązujących aktów planowania przestrzennego (w poniższym zestawieniu przedstawiono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pozostające w obiegu prawnym), a także kierunki rozwoju wskazane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Branice.

L.p	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Komentarz
1.	m.p.z.p. dla rozbudowy wodociągu grupowego „Bliszczyce" – wykonanie sieci wraz z urządzeniami dla wsi Lewice. Obejmuje około 5,00 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XVIII/74/ 95 z dnia 14 listopada 1995r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 24 poz. 151 z dnia 30 grudnia 1995 r.)	ustalenia m.p.z.p. zrealizowane
2.	m.p.z.p., którego przedmiot stanowi: – rozbudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Branicach, – rozbudowa byłego budynku Urzędu Gminy w Branicach. Obejmuje około 10,00 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XXVIII/125/96 z dnia 13 października 1996r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 2 poz. 16 z dnia 22 stycznia 1997 r.)	ustalenia m.p.z.p. zrealizowane
3.	m.p.z.p., którego przedmiot stanowi: – wykonanie pasów wiatrochronnych, – Wykonanie sieci wodociągowej.	ustalenia m.p.z.p. zrealizowane

	Obejmuje około 12,00 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XLII/203/97 z dnia 16 grudnia 1997r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 3 poz. 10 z dnia 12 lutego 1998 r.)	
4.	m.p.z.p. którego przedmiot stanowi: – zagospodarowanie terenów położonych w przygranicznej części wsi Branice i przeznaczenie ich dla działalności inwestycyjnej, w szczególności dla przetwórstwa rolno – spożywczego, obsługi ruchu granicznego i turystycznego, – rozbudowa i modernizacja budynku istniejącej szkoły podstawowej, położonej przy ul. Szkolnej w Branicach, – rozbudowa istniejącej sieci ciepłowniczej na odcinku od istniejącego budynku mieszkalnego wielorodzinnego, przy ul. Szkolnej do budynków szkoły podstawowej przy ul. Szkolnej, – modernizacja drogi wojewódzkiej Włodzienin – Branice – Boboluszki Nr 27-22- we wsi Branice na odcinku ul. Szkolna – Żymierskiego, polegająca na korekcie przebiegu (budowa nowego odcinka). Obejmuje około 85,80 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XLVIII/225/98 z dnia 18 czerwca 1998r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 23 poz. 89 z dnia 30 marca 2000 r.), Obowiązuje w stosunku do części terenów, w stosunku do terenów o powierzchni ok. 6,20 ha obowiązuje m.p.z.p. – poz. 9	ustalenia m.p.z.p. – tiret pierwsze częściowo zrealizowane ustalenia m.p.z.p. – tiret drugie i trzecie zrealizowane, ustalenia m. p.z.p. – tiret czwarte – nie zrealizowane
5.	m.p.z.p. w sprawie wyznaczenia terenów dla: – budowy zbiornika we Włodzieninie, – realizacji infrastruktury małego przejścia granicznego w Bliszczycach, – rozbudowy i modernizacji istniejącej szkoły we Włodzieninie. Obejmuje około 92 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XVII/89/2000 z dnia 7 marca 2000 r. (opublikowana w Dz.U.Woj. Opolskiego nr 23 poz. 89 z dnia 30 marca 2000 r.)	ustalenia m.p.z.p. – tiret pierwsze zrealizowane (zbiornik został wybudowany w latach 2005-2007), ustalenia m.p.z.p. – tiret drugie zdeaktualizowane w związku z wejściem Polski do układu z Schengen, czyli obszaru gdzie zniesiona została kontrola graniczna na granicach wewnętrznych, ustalenia m.p.z.p. – tiret trzecie zrealizowane
6.	m.p.z.p., którego przedmiot stanowi: wprowadzenie zakazu zabudowy dla terenów rolniczych oraz określenie	Ustalenia nie zrealizowane

	sposobu ich zagospodarowania, z dopuszczeniem tychże terenów dla inwestycji celu publicznego: urządzeń energetyki wiatrowej. Obejmuje około 572,60 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XXI/104/08 z dnia 1 kwietnia 2008r. (opublikowana w Dz.U.Woj. Opolskiego nr 34 poz. 1191 z dnia 21 maja 2008 r.)	
7.	m.p.z.p. obejmujący obszary położone w gminie Branice w sołectwie Branice. Obejmuje 47,30 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XLVIII/261/10 z dnia 23 marca 2010r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 54 poz. 704 z dnia 21 maja 2010 r.) Obowiązuje w stosunku do przeważającej części terenów, w stosunku do terenu o powierzchni ok. 0,1 ha obowiązuje m.p.z.p. – poz. 9	Ustalenia m.p.z.p. dotyczące terenów z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z układem komunikacyjnym i zielenią urządzoną w trakcie realizacji (zasoby terenów rozwojowych)
8.	m.p.z.p. obejmujący obszary położone w gminie Branice, sołectwo Włodzienin. Obejmuje około 59,20 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr L/282/10 z dnia 25 maja 2010 r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 81 poz. 972 z dnia 23 lipca 2010 r.)	Ustalenia m.p.z.p. dotyczące terenów z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z układem komunikacyjnym i zielenią urządzoną w trakcie realizacji (zasoby terenów rozwojowych), Ustalenia m.p.z.p. dotyczące terenów z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy usługowej, letniskowej, sportu i rekreacji ustalone sąsiedztwie zbiornika małej retencji Włodzienin nie są realizowane
9.	m.p.z.p. obejmujący obszary położone w sołectwie Branice po północno – wschodniej stronie drogi publicznej powiatowej w kierunku Bliszczyc. Obejmuje około 6,20 ha. Uchwała Rady Gminy w Branicach Nr XVI/132/12 z dnia 30 stycznia 2012r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego nr 357 poz. 972 z dnia 12 marca 2012 r.)	Ustalenia m.p.z.p. dotyczące terenów z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z układem komunikacyjnym i zielenią urządzoną w trakcie realizacji (zasoby terenów rozwojowych),
10.	m.p.z.p. obejmujący dwa obszary położone w sołectwie Branice: 1) obszar przy ul. Szkolnej, o powierzchni 0,47 ha; 2) obszar w rejonie ul. Szkolnej o powierzchni 0,0 ha. Obejmuje około 0,54 ha. Uchwała Rady Gminy Branice Nr XII/104/15 z dnia 16 listopada 2015 r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opolskiego, poz. 2639 z dnia 1 grudnia 2015 r.)	Ustalenia m.p.z.p. dotyczące terenu z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z układem komunikacyjnym (we fragmencie) oraz terenu z podstawowym przeznaczeniem dla terenu obsługi komunikacji, w tym naziemne miejsca do parkowania, garaże samochodowe (ustalenia zrealizowane),
11.	m.p.z.p. obejmujący obszar położony w	Ustalenia m.p.z.p. dotyczące

	sołectwie Branice. Obejmuje ok. 3,30 ha Uchwała Rady Gminy Branice Nr XXXIX/402/ 18 z dnia 21 maja 2018r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opol. z 2018 r. poz. 1580)	terenów z podstawowym przeznaczeniem dla obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, drogi publicznej klasy D dojazdowa, drogi wewnętrznej
12.	m.p.z.p. obejmujący obszar położony w sołectwie Branice. Obejmuje ok.1,00 ha. Uchwała Rady Gminy Branice Nr XI/104/19 z dnia 28 czerwca 2019 r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opol. z 2019 r. poz. 2333)	Ustalenia m.p.z.p. dotyczą terenów z podstawowym przeznaczeniem dla odpowiednio zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo (jednorodzinnej) – usługowej, miejsc do parkowania, dróg (wewnętrznej. Fragmenty publicznej gminnej). Ustalenia w trakcie realizacji.
13.	m.p.z.p. obejmujący obszar położony w sołectwie Branice. Uchwała Rady Gminy Branice Nr XLVI/ 482/22 z dnia 19 września 2022 r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opol. z 2022 r. poz. 2484.	Ustalenia m.p.z.p. dotyczą terenów z podstawowym przeznaczeniem dla sportu i rekreacji, drogi dojazdowej w mieście Branice. Ustalenia zrealizowane.
14.	m.p.z.p. obejmujący 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki. Uchwała Rady Gminy Branice Nr XLVII/498/22 z dnia 17 października 2022 r. (opublikowana w Dz.U. Woj. Opol. z 2022 r. poz. 2825)	Ustalenia m.p.z.p. dotyczą terenów z podstawowym przeznaczeniem, w szczególności dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, baz, zabudowy usługowej, dróg, w tym drogi rowerowej. Ustalenia w trakcie realizacji.

Dla każdej strefy planistycznej wyznaczono gminne standardy urbanistyczne obejmujące:

- profil podstawowy (pełny we wszystkich stref – obejmujący wszystkie wskazane funkcje),
- profil dodatkowy (funkcje wykraczające poza profil podstawowy):
  - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w ramach części stref SW oraz teren zieleni naturalnej w ramach wszystkich stref SW;
  - teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej w ramach dwóch stref SJ;
  - teren usług w ramach wszystkich stref SZ;
  - teren składów i magazynów w ramach części stref SU;
  - teren usług w ramach wszystkich stref SP;
  - teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód w ramach wszystkich stref SR i częściowo także teren elektrowni wiatrowej (SR1, SR2, SR3, SR4);

- teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej w ramach wszystkich stref SI oraz teren wód w ramach części stref SI;
- teren usług sportu i rekreacji w ramach 21 z 22 stref SN, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej w ramach części stref SN;
- teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego w ramach wszystkich stref SC;
- teren elektrowni wiatrowej w ramach stref 25SO, 26SO;

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Ponadto, w planie uwzględniono:

- zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego, chronione na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (18 obiektów);
- zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) jednocześnie znajdujące się na liście Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (473 obiekty),
- zabytki (stanowiska) archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, położone w obszarze gminy Branice, chronione na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (29 obiektów),
- zabytki archeologiczne ujęte w GEZ (459 obiektów) o ustalonej i nieustalonej lokalizacji;
- 1 obiekty stanowiący upamiętnienie, ujęty w Opolskiej Bazie Upamiętnień (mogiła zbiorowa z okresu II wojny światowej w Branicach).

W gminie Branice nie utworzono Parku Kulturowego.

Uwarunkowanie w zakresie dóbr kultury współczesnej nie występuje w gminie Branice.

Na obszarze objętym planem nie występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.).

2.2. Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju gminy z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego (w tym gleb najwyższej jakości) i kulturowego oraz krajobrazu.

2.3. Powiązania planu z dokumentami

Plan respektuje ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Branice, przyjętego uchwałą Nr XXVII/274/21 Rady Gminy Branice z dnia 8 lutego 2021 r.

W planie uwzględniono wszystkie aspekty wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (zmiana planu przyjęta uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.).

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z przytoczonego przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), uwzględniając charakter dokumentu i jego zwartość oraz szczegółowość zapisów.

Prognoza składa się z dwóch głównych merytorycznych części. W części pierwszej dokonano (na podstawie materiałów i wizji w terenie) analizy oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego. W części drugiej dokonano oceny wpływu oraz ich skutków w środowisku i krajobrazie, wynikających z realizacji przewidzianych działań.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych takich jak:

1. Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
2. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Branice, 2025, Wektor, Tychy.
3. Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny, 1998, IGPiK, Kraków.
4. Projekt planu ogólnego, 2026.
5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Branice przyjęte uchwałą Nr XXVII/274/21 Rady Gminy Branice z dnia 8 lutego 2021 r.
6. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
7. Uchwała nr IV/49/24 Rady Gminy Branice z dnia 12 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Branice.

Ponadto zostały wykorzystane informacje uzyskane w:

- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu,
- geoserwisie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy),
- Państwowym Inspektoracie Ochrony Środowiska – Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska w Opolu,
- Nadleśnictwie Rudy Raciborskie,
- portalu mapowym Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (https://mapy.geoportal.gov.pl/imap),
- Urzędzie Miejskim w Branicach.

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Branice

4.1.1. Położenie gminy

Gmina Branice położona jest w południowej części województwa opolskiego, w powiecie głubczyckim. Gmina graniczy od północy z gminą Głubczyce, od północnego wschodu z gminą Baborów i od wschodu z gmin Kietrz. Od zachodu i południa gmina graniczy z Republiką Czeską.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski gmina położona jest na Płaskowyżu Głubczyckim (318.58) będącym częścią Niziny Śląskiej (318.5).

W skład gminy Branice, zajmującej powierzchnię 12 187 ha (122 km^2) wchodzi miasto Branice i 20 sołectw: Bliszczyce, Boboluszki, Dzbańce, Dzbańce Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice z przysiółkiem Niekazanice-Kałduny, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin-Kolonia, Wódka i Wysoka. Jest to gmina typowo wiejska, a grunty rolne zajmują 89% jej powierzchni. Miasto Branice położone jest w zachodniej części Gminy, przy granicy z Republiką Czeską.

Przez Gminę równoleżnikowo przebiega droga wojewódzka nr 419 relacji Nowa Cerekwia – granica państwa (przez sołectwa Niekazanice i Branice) oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, w tym istotna droga powiatowa łączące Głubczyce z Wiechowicami (połączenie z Opawą), przez Włodzienin, Dzbańce, Dzbańce-Osiedle i Uciechowice.

4.1.2. Budowa geologiczna

Najstarszymi skałami stanowiącymi fundament przedmiotowego terenu są skały karbonu dolnego. Pod względem litologicznym są to piaskowce, łupki ilaste, łupki mułowcowe i łupki piaszczyste serii hradeckiej i morawieckiej. Skały te dochodzą do powierzchni głównie w najwyższych partiach wzgórz. Niekiedy karbon ujawnia się również na zboczach głęboko wciętych dolin. Od wzgórz w kierunku wschodnim karbon zanurza się pod utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Trzeciorzęd wykształcony jest głównie jako serie iłów pylastych i plastycznych lub marglistych z przewarstwieniami piasków i żwirów, łupków, a miejscami również gipsów. Iły trzeciorzędowe nie tworzą ciągłej pokrywy. Brak jej w szczególności w obrębie wzniesień wzgórz i ich wschodnich zboczy. Miąższość utworów trzeciorzędowych jest zróżnicowana i może wynosić nawet 100 do 200 m.

Najmłodsze osady czwartorzędowe tworzą ciągłą pokrywę o grubości od około 15 do 30 m. Miąższość czwartorzędu rośnie w kierunku wschodnim.

Obszar Płaskowyżu Głubczyckiego był dwukrotnie objęty zlodowaceniem. Osady zlodowacenia południowopolskiego w znacznym stopniu zerodowały w okresie interglacjalnym. Obecne osady pochodzą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Pomimo trwającej naturalnej erozji są one nadal doskonale wykształcone.

Prawie całą powierzchnię gminy pokrywają osady lessowe, będące produktem akumulacji eolicznej. Ich grubość waha się od kilkudziesięciu centymetrów do 10 m.

W zasięgu dolin Opawy i Troi można wyodrębnić płaskie holoceńskie terasy zalewowe, akumulacyjne, wyścielone żwirami i namułami. Terasy wznoszą się średnio od 2 do 5 m ponad poziom wody w rzekach i osiągają szerokość od 0,8 do 1,5 km. Część gminy położona poza dolinami rzek przykryta jest utworami lessowymi. Tylko lokalnie, zwłaszcza na zboczach dolin, spod lessów ujawniają się starsze osady (czwartorzędowe, trzeciorzędowe i karbońskie).

Na terenie gminy zarejestrowano trzy złoża surowców mineralnych:

1. Złoże surowca ilastego „Branice" (ID 2317) położone na południowy wschód od zabudowań Branic. Serię złożową stanowią gliny lessopodobne barwy brązowej i brązowo-żółtej. Złoże zajmuje powierzchnię 11,67 ha i dotyczy plejstoceńskich surowców ilastych ceramiki. Miąższość złoża (zgodnie z dokumentacją) wynosi od 4,4 do 7,7 m, średnio 6,4 m. Zasoby geologiczne złoża określono na 749,32 tys. ton. Złoże wykazuje dobrą jakość. Surowiec jest plastyczny i twardo plastyczny. Złoże nie eksploatowane ze względu na zaprzestanie działalności pobliskiej cegielni. Brak jest wyznaczonego obszaru górniczego.
2. Złoże kruszywa naturalnego „Lewice" (KN 3624) położone około 2 km na północ od wsi Lewice, w sąsiedztwie granicy z gminą Głubczyce. Złoże zajmuje obszar 4,118 ha. Miąższość złoża (zgodnie z dokumentacją) wynosi od 5,8 do 14,1 m, średnio 10,8 m. Zasoby geologiczne złoża określono na 744,40 tys. ton. Eksploatację rozpoczęto 1 stycznia 1983 r. Złoże budowane jest przez piaski nieklasyfikowane o zawartości ziaren do 2,0 mm w ilości 93,5%. Piasek nadaje się do celów budowlanych. Eksploatacja złoża została zaniechana. Brak jest wyznaczonego obszaru górniczego.
3. Złoże kruszywa naturalnego „Włodzienin" (KN 6480) położone na północ od wsi Włodzienin, przy granicy gminy. Złoże zajmuje powierzchnię 3,785 ha i dotyczy kruszywa naturalnego oraz piasku ze żwirem. Miąższość złoża (zgodnie z dokumentacją) wynosi od 3,7 do 21 m, średnio 11,6 m. Zasoby geologiczne złoża określono na 727,27 tys. ton. Eksploatację rozpoczęto 3 kwietnia 1997 r. Eksploatacja złoża została zaniechana. Brak jest wyznaczonego obszaru górniczego.

4.1.3. Ukształtowanie powierzchni

Płaskowyż Głubczycki jest wysoko wzniesioną równiną lessową. Funkcjonalnie stanowi on część Przedgórza Sudeckiego. Jest to rolniczy rejon o urodzajnych ziemiach kompleksów pszenno-buraczanych. Bardzo korzystne warunki glebowe doprowadziły do wylesienia obszaru (lasy pokrywają zaledwie 4% powierzchni mezoregionu). Niewielka, północno-zachodnia część gminy nawiązuje morfologią do Przedgórza Sudeckiego.

Teren gminy wykazuje zasadniczy spadek w kierunku wschodnim, wzdłuż dolin Opawy i Troi. Lokalnie północna część gminy pochyla się na północ ku dolinie Troi, a południowa obniża się w kierunku południowym ku dolinie Opawy. Przez środek gminy przebiega wododział między tymi rzekami. Najwyższy punkt na terenie gminy Branice przekracza 410 m n.p.m. i znajduje się w północnej granicy gminy, w lesie między Bliszczycami i Lewicami. Punkt najniższy znajduje się na wysokości około 240 m n.p.m. w dolinie Troi przy północno wschodniej granicy gminy, między Włodzieninem i Wojnowicami.

W ukształtowaniu powierzchni gminy Branice można wydzielić kilka obszarów:

- dolina rzeki Opawy, o wysokości bezwzględnej od około 260 m n.p.m. w okolicach Wiechowic do około 305 m n.p.m. na północ od Bliszczyc. Szerokość doliny po

polskiej stronie wynosi zasadniczo około 400-700 m, z tym że lokalnie (odcinek na północ od Branic i na zachód od Boboluszek) dolina rozszerza się do około 900-1100 m, na południe od Branic czy w okolicach Dzierżkowic zwęża się, odpowiednio do około 50 m (w sąsiedztwie krawędzi doliny) i 200-300 m;

- płaskowyż w południowej i środkowej części gminy, o wysokościach względnych (od dna doliny) dochodzących zasadniczo do 40 m (lokalnie do 50 m), łagodnych stokach o nachyleniach zasadniczo nie przekraczających 5% z dużym udziałem stoków o ekspozycji południowej. Do wyjątków w zakresie nachylenia terenu należy zaliczyć zbocza doliny Opawy na północ od Branic (nachylenia do 8%), południowe zbocza doliny potoku Wilżyna (przepływa przez Branice) o nachyleniach lokalnie (na odcinku około 300 m) przekraczających 15% oraz krawędź doliny Opawy między Branicami i Boboluszkami o nachyleniach przekraczających 20%;
- płaskowyż o charakterze podgórskim w północno zachodniej części gminy (pomiędzy miejscowościami Bliszczyce, Michałkowice i Lewice), charakteryzujący się deniwelacjami dochodzącymi do 100 m, wysokościami bezwzględnymi do 410 m n.p.m. i nachyleniami zasadniczo do 10% (lokalnie do 20%, szczególnie na północ i wschód od Bliszczyc). Stoki w dużej mierze o ekspozycji południowej i wschodniej;
- dolina Troi w północno wschodniej części gminy od okolic miejscowości Lewice na zachodzie, poprzez okolice miejscowości Jędrychowice i Posucice, po okolice wsi Wódka we wschodniej części gminy. Obszar ten charakteryzuje się wysokościami bezwzględnymi od 240 m n.p.m. do około 320 m n.p.m. i deniwelacjami sięgającymi 50 m. Cechą charakterystyczną tego terenu są głęboko wcięte doliny Troi i prawobrzeżnego dopływu Troi płynącego od okolic Posucic, przez tereny wsi Dzbańce Osiedle i Dzbańce do Włodzienina. Dominują tereny o ekspozycji północnej. Jedynie obszary na północ od Włodzienina charakteryzują się ekspozycją południową.

Ukształtowanie tych obszarów, odmienny charakter krajobrazu i pokrycia terenu powodują, że inne są możliwości zagospodarowania terenu danego typu.

4.1.4. Wody podziemne i powierzchniowe

Na terenie gminy wody pobiera się z trzech poziomów wodonośnych: karbońskiego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Największe znaczenie, pod względem ilości ujęć i wielkości poboru, ma zbiornik czwartorzędowy.

Poziom karboński wykształcony jest w piaskowcach i łupkach dolnego karbonu na średniej głębokości do 30 m p.p.t. Zbiornik ma budowę szczelinową. Woda występuje w szczelinach i spękaniach skał, wydajność tego poziomu jest mała i wynosi kilka m^3/h. Wodę z tego poziomu ujmuje się studniami głębokości 15,6 i 23 m na terenie zakładu rolnego w Dzbańcach.

Poziom trzeciorzędowy występuje tylko w południowej części gminy. Warstwę wodonośną tworzą piaski pylaste i żwiry zaglinione, występujące jako przewarstwienia wśród iłów. Zwierciadło wody zalega średnio na głębokości 20 do 40 m p.p.t., a w rejonie Wysokiej na głębokości do 26,0 m p.p.t. Wydajność studni jest stosunkowo niewielka i waha się od 2,4 do 5,5 m^3/h. Woda ma podwyższona zawartość żelaza i manganu. Wody tego poziomu ujmuje się trzema studniami na terenie dawnego PGR „Wysoka” (ujęcia nie zarządzane przez gminę Branice). Zwierciadło naporowe nawiercono tam na głębokości 20-26 m, a ustabilizowało się 3-6 m.

Poziom czwartorzędowy stanowi podstawę zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców gminy, gdyż w jego obrębie występuje około 20 studni głębinowych. Studnie zlokalizowane są głównie w dolinie rzeki Opawy. Warstwę wodonośną budują zwykle różnoziarniste piaski z domieszką żwirów, występujące pod pokrywą utworów gliniastych i lessowych. Zwierciadło wody w dolinach zalega na głębokości średnio do 2 m p.p.t., a na wysoczyźnie na głębokości od 2 do 5 m p.p.t. Wydajność studni wód czwartorzędowych jest zróżnicowana w zależności od ich lokalizacji. Wydajność w obrębie dolin jest duża i osiąga nawet 100 m^3/h, natomiast w obrębie wysoczyzny dochodzi jedynie do 30 m^3/h. Wody są twarde z nadmierną zawartością żelaza i manganu – wymagają uzdatnienia. Woda rozprowadzana jest do domów sieciowo. Ujęć indywidualnych na terenie gminy praktycznie się już nie wykorzystuje. Miasto Branice jest zlokalizowane wyłącznie nad Czwartorzędowym Użytkowym Piętrem Wodonośnym.

Wody Czwartorzędowego Użytkowego Piętra Wodonośnego są zasilane od powierzchni opadami atmosferycznymi w miejscach, w których brak jest pokrywy lessowej, ewentualnie jest ona wyjątkowo cienka. W granicach gminy izolacja tego zbiornika jest stosunkowo skuteczna, a zasilanie zachodzi głównie w obrębie dolin rzecznych. Użytkowe piętra wodonośne wraz z jednostkami hydrogeologicznymi przedstawiono w załączniku nr 2.

Żaden z lokalnych zbiorników wód podziemnych nie ma rangi zbiornika głównego (GZWP). Najbliższy taki zbiornik, trzeciorzędowy GZWP nr 332 – Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, znajduje się dopiero na pograniczu powiatów: głubczyckiego, raciborskiego i kędzierzyńsko-kozielskiego. W granicach gminy nie ma również obszarów ochrony dla zbiorników tej rangi.

Obszar objęty opracowaniem jest zlokalizowany w zasięgu jednolitych części wód podziemnych:

- nr 140 (GW6000140), o dobrym stanie chemicznym, dobrym stanie ilościowym oraz dobrym stanie ogólnym. Wyznaczono cele środowiskowe: dobry stan chemiczny oraz dobry stan ilościowy. Nie wyznaczono odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona;
- nr 141 (GW6000141), o dobrym stanie chemicznym, dobrym stanie ilościowym oraz dobrym stanie ogólnym. Wyznaczono cele środowiskowe: dobry stan chemiczny oraz dobry stan ilościowy. Nie wyznaczono odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona.

Obszar gminy leży w zlewni Odry i należy bezpośrednio do dorzecza Opawy i Troi. Ich wododział przebiega pasmem wzgórz przez środkową część gminy. Obie największe rzeki gminy wspomagane są lokalnie mniejszymi potokami.

Rzeka Opawa ma długość 122 km i płynie generalnie przez Republikę Czeską. Jedynie na 21-kilometrowym odcinku w rejonie Branic wyznacza granicę. Powierzchnia zlewni wynosi 2,1 tys. km^2, z czego 136 km^2 w Polsce (połowa w granicach gminy Branice). Rzeka posiada zróżnicowany charakter. W rejonie Bliszczyc i Branic rzeka przyjmuje charakter nizinny i płynie szeroką, meandrującą doliną. Z kolei na odcinku na północ od Bliszczyc i na południe od Branic jej nurt jest bardziej wartki i przebieg bardziej prostolinijny. Na odcinku między Boboluszkami i Wiechowicami Opawa przybiera w miarę jednolity

charakter cechujący się umiarkowanym nurtem i niewielką krętością. Niegdyś w rzece żyło bardzo dużo ryb: leszcze, płocie, pstrągi, lipienie, szczupaki, węgorze i rzadziej sandacze, karpie i karasie. W rzece dominowały klenie. Niestety Opawę zaczęto intensywnie regulować zarówno po stronie czeskiej jak i polskiej. Z roku na rok rzeka jest coraz płytsza i mniej zasobna w ryby.

Rzeka Troja ma długość 35 km, a powierzchnia jej zlewni wynosi 230 km^2. W granicach gminy Troja przepływa na odcinku około 5 kilometrów. W północnej części gminy w rejonie Włodzienina, powstał zbiornik retencyjny o powierzchni 86 ha i pojemności całkowitej 5,3 mln m^3. Średni roczny przepływ wynosi w tym punkcie 5 648,5 tys. m^3. Troja ma na terenie gminy charakter nizinny i takie reżimy przepływów. Troja odprowadza swoje wody do Odry za pośrednictwem Psiny.

Sieć hydrograficzną gminy można uznać za stosunkowo ubogą, a wynika to z istnienia znacznej liczby suchych dolin prowadzących wody tylko okresowo. Drugą charakterystyczną cechą hydrografii gminy jest jej niska jeziorność. Tylko na niektórych ciekach powstały niewielkie zbiorniki hodowlano-retencyjne, o powierzchni kilku arów.

Obszar objęty opracowaniem jest zlokalizowany w zasięgu jednolitych części wód powierzchniowych:

- nr RW600011112331 (Opawa od Opawicy do Morawicy), typ: rzeka nizinna o statusie silnie zmieniona część wód. JCWP charakteryzuje się umiarkowanym potencjałem ekologicznym (wskaźniki determinujące stan to: azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V)). Odnośnie stanu chemicznego brak danych. Stan ogólny JCWP jest zły. Dla JCWP wyznaczono cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona;
- nr RW600009115265 (Troja od źródeł do Morawy), typ: potok lub strumień nizinny o statusie naturalna część wód. JCWP charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym (wskaźniki determinujące stan to: OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V)). Odnośnie stanu chemicznego brak danych. Stan ogólny JCWP jest zły. Dla JCWP wyznaczono cele środowiskowe: umiarkowany stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona;
- nr RW600009115239 (Psina od Źródeł do Suchej wraz z Suchą), typ: potok lub strumień nizinny o statusie naturalna część wód. JCWP charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym (wskaźniki determinujące stan to: BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V)). Odnośnie stanu chemicznego brak danych. Stan ogólny JCWP jest zły. Dla JCWP wyznaczono cele środowiskowe: umiarkowany stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona;
- nr RW600009112729 (Ostra), typ: potok lub strumień nizinny o statusie naturalna część wód. JCWP charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym (wskaźniki determinujące stan to: BZT5, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V)). Odnośnie stanu chemicznego brak danych. Stan ogólny JCWP jest zły. Dla JCWP wyznaczono cele środowiskowe: umiarkowany stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona.

4.1.5. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne gminy odpowiadają strefie klimatycznej Polski południowej, a dokładniej podgórza i doliny Odry. Osobliwością klimatu Niziny Śląskiej, a także mezoregionu Płaskowyżu Głubczyckiego, do których geograficznie Gmina Branice należy, jest stosunkowo wysoka średnia temperatura roczna, krótkotrwała zima, wczesna wiosna i ciepłe lato.

Cechy te związane są z istnieniem na południowym zachodzie bariery górskiej Sudetów, z której powodu przy wiatrach południowo-zachodnich zmniejsza się wilgotność, spada zachmurzenie i wzrasta temperatura. Przy wiatrach północno-wschodnich wzrastają opady i liczba burz. Pod wpływem efektu fenowego klimat tego makroregionu należy do najcieplejszych w Polsce.

Według różnych klasyfikacji rejon ten należy do:

- XVIII Podsudeckiej dzielnicy klimatycznej (R. Gumiński). Dni z przymrozkiem 100 do 120, pokrywa śnieżna 60 do 70 dni, suma opadów 600 do 800 mm, okres wegetacji trwa 210 do 220 dni, początek robót polnych przypada na koniec marca lub początek kwietnia,
- R-XXV Dolnośląskiego Południowegoregionu klimatycznego (A. Woś). Na tle innych regionów mniej liczne są tutaj dni z pogodą przymrozkową i mroźną. Liczniejsze są natomiast przypadki występowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej.

Charakterystyczną cechą klimatu gminy Branice są stosunkowo małe roczne amplitudy temperatury powietrza. Przedwiośnie rozpoczyna się na początku marca i trwa 30-40 dni. Wczesna i pogodna wiosna trwa 60-70 dni. Początek wiosny przypada na koniec marca bądź początek kwietnia, natomiast już po ostatnich dniach kwietnia średnia temperatura dobowa dochodzi do 10°C. Termiczne lato trwa około 100 dni i rozpoczyna się na przełomie maja i czerwca. Łagodna i długa jesień trwa około 60 dni i jej początek przypada na drugą połowę września. Przedzimie trwa około 40 dni i rozpoczyna się przeciętnie około 10 listopada. Krótka i łagodna zima trwa 60 – 70 dni i rozpoczyna się między 10 grudnia a 15 grudnia.

Charakterystyczne cechy klimatu:

- średnia temperatura powietrza wynosi 8,2°C,
- najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą 17,8°C,
- najchłodniejszym miesiącem jest styczeń i luty -2,1°C,
- najwyższe temperatury powietrza notowane są w lipcu i wynoszą 35,5°C,
- najniższe temperatury powietrza notowane są w styczniu i wynoszą -26,7°C,
- opady o najwyższej wydajności obserwuje się w półroczu ciepłym (73%),
- roczna suma opadów dochodzi do 640 mm,
- miesiącem o najwyższej sumie opadów jest sierpień (98,9 mm),
- najwyższą dobową sumę opadów zanotowano w lipcu (58,8 mm),
- najmniejsze miesięczne sumy opadów przypadają na styczeń (28,0 mm),
- opady śnieżne występują przez około 40 dni w roku,
- pokrywa śnieżna utrzymuje się najczęściej około 60 dni,
- przeważającym kierunkiem wiatru jest wiatr północno-zachodni (25% obserwacji),
- średnia prędkość wiatru wynosi 2,0 m/s,
- cisze i wiatry o prędkości do 2 m/s obserwuje się w 71,9% przypadków.

Ze względu na niewielką średnią prędkość wiatrów i mały udział wiatrów silnych całkowita energia wiatrów występujących na terenie gminy jest niska.

4.1.6. Gleby

Gleby gminy Branice charakteryzują się małym zróżnicowaniem składu mechanicznego. Skałę macierzystą stanowią lessy, z których wytworzyły się dwa typy gleb dominujące na całym obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego. Są to:

- czarnoziemy: zdegradowane i deluwialne,
- gleby brunatne: brunatne właściwe, brunatne zdegradowane i brunatne kwaśne,

Wśród czarnoziemów dominują czarnoziemy zdegradowane o zawartości próchnicy do 4%. Występują one najczęściej na powierzchniach najwyżej wzniesionych. Czarnoziemy deluwialne występują głównie na obszarach suchych dolin. Gleby brunatne występują na obszarach wzniesionych. Ten typ gleb, w granicach gminy Branice, wymaga zazwyczaj intensywnego wapnowania i nawożenia.

Udział tych dwóch typów gleb dochodzi do 85% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Pozostałą powierzchnię stanowią gleby bielicowe, mady oraz gleby szkieletowe.

Gleby na terenie gminy Branice charakteryzują się naturalną zawartością metali ciężkich. Są to więc gleby czyste, które mogą być przeznaczone pod dowolne rodzaje upraw polowych. Badania terenowe wykazały incydentalne podwyższone, względem naturalnego tła, zawartości kadmu i cynku, ale nie zmienia to klasyfikacji użytkowej gleb gminy.

Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych według użytków rolnych i zielonych przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 1. Klasy bonitacyjne użytków rolnych w gminie Branice

L.p.	Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]
1.	RI	650,92	6,12
2.	RII	4314,84	40,56
3.	RIIIa	3791,85	35,65
4.	RIIIb	862,21	8,11
5.	RIVa	664,40	6,25
6.	RIVb	140,15	1,32
7.	RV	175,82	1,65
8.	RVI	36,57	0,34
9.	**ŁĄCZNIE**	**10 636,76**	**100,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warstwy klasoużytków gleb (WODGiK Opole).

Gleby klas I i II obejmują niemal 47% użytków rolnych gminy Branice, a gleby klas I, II i IIIa aż 82,33%. Gleby najsłabsze (klasy V i VI) obejmują jedynie 2% powierzchni użytków i występują w najmniej korzystnych lokalizacjach, głównie między Lewicami i Bliszczycami i na niewielkich fragmentach w okolicach Włodzienina, Wiechowic, Boboluszek, Dzbańców, Posucic i Wódki. Dotyczą one w zdecydowanej większości terenów o dużym nachyleniu powierzchni.

Tabela 2. Klasy bonitacyjne użytków zielonych w gminie Branice

L.p.	Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]
1.	ŁI	1,37	0,26
2.	ŁII	61,19	11,79

3.	ŁIII	137,58	26,51
4.	ŁIV	63,61	12,26
5.	ŁV	14,66	2,83
6.	ŁVI	6,26	1,21
7.	PsI	9,10	1,75
8.	PsII	78,21	15,07
9.	PsIII	58,13	11,20
10.	PsIV	32,56	6,27
11.	PsV	48,49	9,34
12.	PsVI	7,81	1,51
13.	**ŁĄCZNIE**	**518,97**	**100,00**
W tym użytki zielone razem			
1.	I	10,47	2,01
2.	II	139,40	26,86
3.	III	195,71	37,71
4.	IV	96,17	18,53
5.	V	63,15	12,17
6.	VI	14,07	2,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warstwy klasoużytków gleb (WODGiK Opole).

Użytki zielone klas od I do II obejmują około 66,6% powierzchni użytków zielonych, przy czym największy jest udział użytków klasy III.

Gleby występujące na terenie gminy Branice to głównie gleby pyłowe, gliniaste i ilaste, a zatem większość z nich jest podatna na erozję wodną i wietrzną. W warunkach urozmaiconej rzeźby terenu i lokalizacji sprzyjającej występowaniu wiatrów (Brama Morawska), istnieje zagrożenie erozyjne. Największy wpływ na powstawanie zjawisk erozyjnych na omawianym terenie mają dwa czynniki:

1. jakość gleb i falistość terenu;
2. niekorzystna struktura użytkowania gruntów (niewielki udział trwałych użytków zielonych położonych głównie w dolinach cieków, mała lesistość, kierunek orki wzdłuż stoków, wysoki udział upraw roślin okopowych).

Według badań prowadzonych w latach 80. XX wieku (Studium programistyczne usprawnienia rolniczej przestrzeni produkcyjnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gleb przed erozją w zleci rzeki Psiny i Troi na terenie gminy Branice), około 10% gleb jest zagrożona erozją wodną i powierzchniową, szczególnie w sołectwach Włodzienin, Lewice i Jędrychowice (około 20% gleb w ramach poszczególnych wsi).

4.1.7. Roślinność i zwierzęta

Na terenie rolniczej gminy Branice powierzchnie zielone tworzone są głównie przez trwałe użytki zielone i lasy oraz w mniejszym stopniu przez parki, cmentarze, zieleń przydrożną, osiedlową i przydomową. Wśród nich największą powierzchnię zajmują trwałe użytki zielone. Łąki i pastwiska zajmują łącznie około 520 ha, sady i ogrody działkowe około 50 ha, a lasy około 185 ha. Pozostałe, drobne powierzchnie zielone mozaikowo towarzyszą terenom rolnym, ciekom i zabudowie mieszkaniowej (łącznie około 145 ha według struktury użytkowania gruntów gminy Branice będącej w zasobach WODGiK w Opolu).

Zieleń zajmuje niewielką część gminy Branice. Wszystkie użytki zielone zajmują około 6% powierzchni obszaru opracowania. Grunty orne stanowią natomiast około 86% powierzchni gminy. Lesistość gminy jest bardzo niska i wynosi jedynie 1,5%. Charakterystyczna lokalizacja terenów zielonych to doliny rzek i potoków oraz wyraźniej

zarysowane wzgórza północno-zachodniej części gminy. Przywiązanie części lasów do dolin potoków sprawia, że około 5% z nich stanowią lasy łęgowe.

Wyróżniającą cechą położenia gminy jest lokalizacja przy osiowej części obniżenia miedzy Sudetami i Karpatami zwanego Bramą Morawską. Rozdzielające dwa główne pasma górskie Polski obniżenie Bramy Morawskiej jest jednym z najważniejszych w kraju szlaków migracyjnych południowych elementów europejskiej flory i fauny, które zasilają nasze ekosystemy. Na terenie gminy Branice ma miejsce przenikanie się różnych elementów flory i fauny, w szczególności charakterystycznych dla terenów górskich i nizinnych oraz północnych i południowych.

Roślinność gminy jest charakterystyczna dla rejonów typowo rolniczych i zdecydowanie dominują tu gatunki uprawne i konkurujące z nimi chwasty. Najwięcej rodzimych gatunków zachowało się na pół naturalnych murawach i łąkach niedostępnych dla upraw rolniczych. W północnych skrajach wsi Lewice występują na przykład: buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia)*, dzwonek skupiony (*Campanula glomerata*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*) czy lilia złotogłów (*Lilium martagon*). Wzdłuż koryta rzeki Opawy (między Bliszczycami i Branicami) występują m.in. następujące gatunki roślin: śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*), ciemięża zielona (*Veratrum lobelium*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), bodziszek żałobny (G*eranium phaeum*), kokorycz pełna (*Corydalis solida*) i obrazki alpejskie (*Arum aplinum*).

Na północ od Bliszczyc wyznaczono 3 fragmenty lasu o charakterze siedliska kwaśnej dąbrowy (9190) obejmujące ubogie gatunkowo lasy dębowe występujące na kwaśnych podłożach. Pomiędzy Bliszczycami i Lewicami, po północno zachodniej stronie Lewic oraz po południowej stronie Włodzienina wyznaczono kilka fragmentów lasów o charakterze siedliska kwaśnych buczyn (9110) obejmujące lasy występujące na ubogich i kwaśnych podłożach z przewagą buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica*), a czasem także znacznym udziałem jodły pospolitej (*Abies alba*) oraz świerka pospolitego (*Picea abies*). Z kolei na południe i południowy zachód od Włodzienina a także między Posucicami i wsią Dzbańce-Osiedle wyznaczono 3 fragmenty lasów o charakterze siedliska grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170), który obejmuje wielowarstwowe i wielogatunkowe lasy na świeżych i przeważnie żyznych siedliskach. Zbudowany jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy (*Quercus robur*), grab zwyczajny (*Carpinus betulus*) i lipę drobnolistną (*Tilia cordata*).

Charakterystycznym elementem zieleni gminy Branice są wiatrochrony przeciwdziałające erozji gleb. Występują one na terenie całej gminy.

Pomimo znacznej monotonii rolniczego krajobrazu, na terenie gminy spotkać można szereg zwierząt, jak na przykład:

- bezkręgowce: ślimaki, pajęczaki, chrząszcze, ćmy i motyle, a wśród nich rusałkę pawika, rusałkę admirała i rusałkę żałobnika.
- ryby: pstrąg, węgorz, leszcz, szczupak.
- płazy i gady: żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara, rzekotka drzewna, jaszczurka żyworodna, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec.
- ptaki: myszołów, jastrząb, puszczyk, bocian, kuropatwa, bażant, sroka, wrona, gawron, kruk, kawka, szpak, wróbel, łozówka, cierniówka, kos, skowronek, słowik, jaskółka, sikora, szczygieł, zięba, trznadel. Najatrakcyjniejsze rejony dla ptactwa stanowią tereny dolinne, a w szczególności dolina Opawy i Troi.

- ssaki: jeż, kret, mysz domowa, mysz polna, nornik zwyczajny, szczur wędrowny, chomik, wiewiórka, zając, kuna domowa, łasica, borsuk, lis, sarna, dzik.

W północnej części wsi Włodzienin potwierdzono występowanie chronionego gatunku ptaka - żołny.

W wodach Opawy występują następujące gatunki ryb: brzana (*Barbus barbus*), lipień europejski (*Thymallus thymallus*), miętus (*Lota lota*), świnka (*Chondrostoma nasus*) i śliz (*Barbatula barbatula*) – gatunek chroniony.

Według informacji pozyskanych w kołach łowieckich, większość obwodów łowieckich stanowią obwody typowo polne (zgodnie z użytkowaniem terenu) i na ich terenie bytują zające, bażanty, kuropatwy, lisy i sarny. W przypadku obwodu nr 146 obejmującego Lewice i Bliszczyce na terenach leśnych występują dziki oraz sporadycznie pojawiają się jelenie. W ostatnich dwudziestu latach doszło do niekorzystnych dla bytowania zwierzyny łownej zmian strukturalnych i agrotechnicznych w rolnictwie, charakteryzujących się m.in. powstawaniem wielkoobszarowych upraw kukurydzy, rzepaku, buraków i zbóż. Likwidowano miedze, cieki wodne, remizy i drogi polne porośnięte na poboczach trawami i krzakami stanowiącymi schronienie i karmę dla zwierzyny drobnej. Mechanizacja i chemizacja rolnictwa, ochrona prawna drapieżników skrzydlatych, szczepienie lisów przeciw wściekliźnie z roku na rok zwiększały zagrożenie dla zwierzyny drobnej.

4.1.8. Walory krajobrazu

Na terenie Gminy Branice funkcjonuje Obszar Chronionego Krajobrazu Mokre-Lewice. Objęto nim około 207 ha terenu w sołectwie Lewice. Obszar obejmuje polską część Gór Opawskich, charakteryzując się zróżnicowanymi ekosystemami, pagórkowatym krajobrazem oraz ważną funkcją korytarza ekologicznego, rozciągając się między miejscowościami Dobieszów, Opawica i Lewice.

Należy wspomnieć o szczególnych walorach krajobrazowych gminy Branice w trzech obszarach:

1) tereny północno zachodniej części gminy (między doliną Opawy w Bliszczycach i południowymi zabudowaniami wsi Lewice), nieobjęte obszarem chronionego krajobrazu „Mokre-Lewice". Obszary położone na północny zachód od linii wyznaczonej od okolic jazu stworzonego na potrzeby młyna po czeskiej stronie (północny zachód od Bliszczyc), poprzez drogę w kierunku Bliszczyc, dalej Michałkowic, kolejno Lewic, Jędrychowic, Włodzienina i dalej w kierunku Głubczyc uznano za tereny o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazowych (zarówno w opracowaniu „Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony" jak i w „Stanowisku Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego");
2) dolina Opawy na odcinku od Branic do granicy gminy na północ od Bliszczyc. Obszar nie chroniony, charakteryzujący się mozaikowym układem pól, licznymi zamknięciami krajobrazowymi wzdłuż Młynówek (w Bliszczycach i Branicach). Dolina Opawy na odcinku między Bliszczycami i Branicami jest najszersza (od około 700 m do około 1 100 m po polskiej stronie). Obszar stanowi strefę

pośrednią ujęcia wody w Branicach i jest zagrożony ryzykiem wystąpienia powodzi;

3) dolina Opawy między Branicami i Boboluszkami. Po południowej stronie Branic (okolice oczyszczalni ścieków) wierzchowina wznosi się łagodnie ponad dno doliny, a po około 500 metrach granica między doliną i wzniesieniami staje się wyraźna - przechodzi w krawędź o 10-20 metrowej wysokości. Kolejno krawędź doliny zbliża się do koryta rzeki (fragment stanowi wychodnie piaskowców), by po około 500 metrach zmienić kierunek przebiegu z południkowego na bardziej równoleżnikowy (w formie stromych zboczy), aż do zabudowań Boboluszek. Obszar nie chroniony. Fragment doliny między korytem rzeki, Boboluszkami i krawędzią stanowi duże, około 90-hektarowe zamknięcie krajobrazowe. Nurt Opawy na odcinku do zbliżenia się koryta rzeki do krawędzi doliny jest spokojny (rzeka meandruje), kolejno na odcinku przebiegającym bezpośrednio wzdłuż krawędzi staje się wartki.

4.1.9. Ochrona przyrody

Zasobem przyrodniczym gminy są niewielkie obszary siedlisk wymienionych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. „Dyrektywa Siedliskowa"):

- kwaśna dąbrowa (9190) obejmujące ubogie gatunkowo lasy dębowe występujące na kwaśnych podłożach – na północ od Bliszczyc;
- kwaśne buczyny (9110) obejmujące lasy występujące na ubogich i kwaśnych podłożach z przewagą buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica*), a czasem także znacznym udziałem jodły pospolitej (*Abies alba*) oraz świerka pospolitego (*Picea abies*) - Pomiędzy Bliszczycami i Lewicami, po północno zachodniej stronie Lewic oraz po południowej stronie Włodzienina;
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170), który obejmuje wielowarstwowe i wielogatunkowe lasy na świeżych i przeważnie żyznych siedliskach. Zbudowany jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy (*Quercus robur*), grab zwyczajny (*Carpinus betulus*) i lipę drobnolistną (*Tilia cordata*) - na południe i południowy zachód od Włodzienina a także między Posucicami i wsią Dzbańce-Osiedle.

Ww. siedliska zaznaczono na załączniku mapowym nr 1 do niniejszego opracowania.

Na obszarze gminy zidentyfikowano szereg rzadkich gatunków roślin i okazów flory chronionej. W północnych skrajach wsi Lewice występują na przykład: buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia)*, dzwonek skupiony (*Campanula glomerata*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*) czy lilia złotogłów (*lilium martagon*). Wzdłuż koryta rzeki Opawy (między Bliszczycami i Branicami) występują m.in. następujące gatunki roślin: śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*), ciemięża zielona (*Veratrum lobelium*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), bodziszek żałobny (G*eranium phaeum*), kokorycz pełna (*Corydalis solida*) i obrazki alpejskie (*Arum aplinum*).

W północnej części wsi Włodzienin potwierdzono występowanie chronionego gatunku ptaka - żołny.

W wodach Opawy występują następujące gatunki ryb: brzana (*Barbus barbus*), lipień europejski (*Thymallus thymallus*), miętus (*Lota lota*), świnka (*Chondrostoma nasus*) i śliz (*Barbatula barbatula*) – gatunek chroniony.

4.1.10. Struktura i powiązania przyrodnicze gminy Branice

W strukturze przyrodniczej gminy Branice można wydzielić kilka elementów/ płaszczyzn. W zakresie przestrzennym obszar gminy Branice można podzielić pod względem przyrodniczym bardzo ogólnie na wysoczyzny i doliny cieków.

W ramach wysoczyzn zauważalna jest dwudzielność związana z wysokością nad poziomem morza i nachyleniami terenu, co przekłada się na różne użytkowanie terenu. Najbardziej żyzne gleby środkowej i południowo wschodniej części gminy wpłynęły na powstanie klarownej struktury użytkowania terenu. Występuje prosty podział na użytki rolne i tereny zabudowane wsi oddalonych od siebie o 2-5 km, co wynikało z zapewnienia równomiernego dostępu do pół uprawnych w trakcie lokacji poszczególnych miejscowości. Ten obszar charakteryzuje się brakiem występowania terenów leśnych, minimalnym udziałem terenów zielonych, bardzo małym udziałem terenów zabudowanych (skupienia zabudowy w niewielkich miejscowościach) i około 95% udziałem gruntów rolnych. Druga część wysoczyzn dotyczy północno zachodniej części gminy, między doliną Opawy i doliną Troi. Charakterystyczne są większe wysokości bezwzględne i względne. Na tym obszarze wykształciły się gleby głównie klas IV, w mniejszych udziałach klas bonitacyjnych V i VI. W części (najwyższe obszary na zachód od Lewic i na północny wschód od Bliszczyc i głęboko wcięta dolina na północny zachód od Michałkowic) teren jest zalesiony.

W przypadku dolin cieków można wyróżnić również dwa podtypy związane z lokalizacją i ukształtowaniem terenu. Pierwsza część dotyczy doliny Opawy o przebiegu północny zachód – południowy wschód, o szerokim dnie (od 300 do około 800 m, najczęściej 400-600 m po stronie polskiej - lewobrzeżnej), łagodnych zboczach w północnej i południowej części przebiegu doliny oraz bardziej nachylonych od Branic do Boboluszek (miejscami o charakterze wyraźnych krawędzi). Drugi podtyp dotyczy doliny Troi o przebiegu z zachodu na wschód, o dnie o szerokości od 50 przy granicy z gminą Głubczyce i w okolicy zapory zbiornika Włodzienin do około 200 m na obszarze zbiornika Włodzienin i około 300 m na odcinku od Włodzienina do wschodniej granicy gminy. Doliny rzeczne zasadniczo stanowią zwykle ważny szkielet ekologiczny terenu. Jednakże lokalne uwarunkowania gminy Branice powodują ograniczenie znaczenia mniejszych cieków. Po pierwsze, poza doliną Opawy i Troi funkcjonują nieliczne cieki posiadające jakiekolwiek znaczenie ekologiczne: prawobrzeżny dopływ Troi od okolic Posucic do Włodzienina, potok Ostra i potok Morawka. Po drugie, intensywne rolnicze wykorzystanie terenu, sięgające często głęboko w doliny rzek i potoków, przyczynia się do osłabienia funkcji przyrodniczej. Po trzecie, na terenach rolniczych człowiek i jego działalność nie są czynnikiem odstraszającym dla zwierząt, jednakże biorąc pod uwagę funkcjonowanie miejscowości w każdej z ww. dolin stwierdzić należy, że tereny zabudowane utrudniają swobodne funkcjonowanie dolin jako korytarzy ekologicznych. Dolina Opawy została zabudowana na całej szerokości w okolicach Wiechowic, Dzierżkowic, Boboluszek i częściowo Branic. Dolina Troi została zabudowana na wysokości Włodzienina (poza granicami gminy w bezpośrednim sąsiedztwie w Zubrzycach i częściowo w Wojnowicach). W dolinie potoku Ostra zlokalizowano Niekazanice, a około 1,5 km od granic gminy również Ludmierzyce (gmina Kietrz). W dolinie potoku Morawka funkcjonuje miejscowość Wódka, a około 1,5 km od granic gminy Branice miejscowość Chruścielów (gmina Kietrz).

Z kolei w przypadku prawobrzeżnego dopływu Troi w dolinie zlokalizowano Posucice i częściowo Dzbańce.

Przekładając powyższe informacje na występowanie różnorodności biologicznej stwierdzić należy, że jest ona ograniczona do terenów z relatywnie najniższym udziałem pól uprawnych, czyli w dolinie Opawy i w północno zachodniej części gminy Branice. Potwierdzają to miejsca występowania roślin i zwierząt chronionych, które znalezniono niemal wyłącznie w dolinie Opawy i w minimalnym zakresie na północ od Bliszczyc. Jakiekolwiek zróżnicowanie fauny pospolitej może mieć miejsce wyłącznie w pobliżu większych połaci lasów, ze względu na konieczność zapewnienia schronienia dla zwierząt. Z kolei występowanie typów siedlisk wyznaczonych w Dyrektywie Siedliskowej jest ograniczone do terenów lasów i zadrzewień, więc wyłącznie do północnej części gminy.

Rolnicze wykorzystanie obszaru gminy, ograniczenie liczby zbiorowisk roślinnych, liczne miejscowości w dolinach cieków i niewielka liczba siedlisk dostępnych dla zwierząt wpływają na znaczne ograniczenie różnorodności przyrodniczej gminy Branice.

Biorąc pod uwagę nową formę zagospodarowania (zbiornik Włodzienin), która póki co funkcjonuje jako polder, część pól uprawnych została w naturalny sposób przekształcona na zieleń nieurządzoną lub nieużytki, co przyczynia się do poprawy warunków bytowania gadów, płazów i mniejszych ssaków.

Na fragmentach przestrzeni do niedawna wykorzystywanych gospodarczo (odkrywki surowców ceramiki lub kruszyw) widoczna jest sukcesja roślinności oraz potwierdzono występowanie chronionego ptaka – żołny zwyczajnej. Paradoksalnie, miejsca przekształcone przez człowieka w skrajny sposób (zauważalna zmiana rzeźby, gleb, roślinności, generowanie zanieczyszczeń pyłowych) przyczyniają się do zwiększenia różnorodności biologicznej gminy Branice, która jest stosunkowo uboga w zasoby przyrody ożywionej.

Gmina nawiązuje ukształtowaniem powierzchni do Przedgórza Sudeckiego i Niziny Śląskiej - jednostek fizyczno-geograficznych, na skraju których jest położona. Płaskowyż Głubczycki, który buduje trzon powierzchni gminy jest częścią Niziny Śląskiej i ma charakter rozległej równiny, zbiegającej stopniowo w stronę doliny Odry. Północno-zachodnia część gminy podnosi się ponad tereny wschodnie, a jej powierzchnia zaczyna mocniej falować, czym nawiązuje stopniowo do pasma Gór Opawskich (mimo faktycznego położenia w całości w ramach Płaskowyżu Głubczyckiego).

Płaskowyż Głubczycki stanowi, obok doliny Odry, część głębokiego obniżenia między pasmami Sudetów i Karpat. Oba systemy górskie przecinają Europę Środkową w kierunku równoleżnikowym stanowiąc istotną barierę dla migracji wielu gatunków roślin i zwierząt. Brama Morawska jest jednym z ważniejszych szlaków migracji. Szlak ten jest również drogą sezonowych wędrówek niektórych zwierząt (ptaki, nietoperze).

To szczególne położenie geograficzne i historia obszaru sprawiają, że obszar Bramy Morawskiej łączy w sobie elementy flory i fauny chłodnej Europy Środkowej i ciepłej Europy Południowej, a także gatunki górskie i nizinne.

W skali regionalnej w gminie Branice funkcjonuje jeden korytarz ekologiczny: dolina Opawy. Biorąc pod uwagę fakt wyznaczenia granicy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czeską korytem Opawy stwierdzić należy, że korytarz tan ma charakter międzynarodowy. Regionalność korytarza wynika z jego lokalizacji względem struktur fizyczno-geograficznych: łączy on Jeseniky z Górami Opawskimi (poprzez dolinę

Opawicy), Płaskowyżu Głubczyckiego (po czeskiej stronie Opavská pahorkatina) z Doliną Odry w okolicach Ostrawy. W dolinie Opawy brak jest miejsc styku obszarów leśnych po obydwu stronach granicy, zatem funkcjonuje od wyłącznie w ciągu północny zachód – południowy wschód.

W skali lokalnej najważniejsze znaczenie posiada dolina Troi, która łączy obszary położone na południowy zachód od Głubczyc, okolicę Włodzienina, Nowej Cerekwi, Kietrza, Pietrowic Wielkich i dolinę Psiny (dopływ Odry). Jej charakter jest lokalny, gdyż przepływa wyłącznie przez Płaskowyż Głubczycki i w jej ciągu brak jest szczególnych obszarów różnorodności biologicznej.

W skali wybitnie lokalnej należy rozpatrywać korytarz ekologiczny stanowiący niewielki ciąg lasów od Bliszczyc i Lewic w gminie Branice po wieś Chróstno w gminie Głubczyce. Dalszy ciąg korytarza w kierunku północno zachodnim jest zaburzony ze względu na występowanie użytków zielonych i terenów upraw rolniczych między Chróstnem i Braciszowem oraz między Braciszowem i Mokrem. Dopiero dalsze kompleksy leśne można uznać za duże i ciągłe.

Silne powiązania gminy Branice z otoczeniem występują w ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Grunty rolne, które dominują na obszarze gminy Branice mają swoją kontynuację przede wszystkim po stronie wschodniej (gmina Kietrz) i po stronie północnej (gmina Głubczyce). W mniejszym zakresie te powiązania są widoczne na odcinku między doliną Opawy po północno zachodnie skraje gminy Branice w okolicach Zubrzyc ze względu na bardziej mozaikowy typ krajobrazu charakteryzujący się występowaniem upraw rolniczych, użytków zielonych i zalesień. Na niemal całym odcinku granicznym (dolina Opawy i granica państwa między Wiechowicami i okolicami Pilszcza) tereny rolnicze mają swoją kontynuację po czeskiej stronie.

Również w skali wybitnie lokalnej należy uznać powiązania przyrodnicze z otoczeniem w przypadku dolin potoków Morawka i Ostra. Jako że ich długość na terenie gminy Branice nie przekracza około 2-3 km, nie mają one większego znaczenia w analizach dotyczących powiązań gminy z otoczeniem, a jedynie okolic miejscowości Wódka i Niekazanice.

4.1.11. Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym

Rozwój osadnictwa w okolicach Branic jest związany ze szlakiem handlowym przebiegającym z południa na północ Europy przez Bramę Morawską. Wraz z osadnictwem nastąpił rozwój rolnictwa. Wysoka jakość gleb w sprzyjające warunki klimatyczne doprowadziły do dominacji rolnictwa w zagospodarowaniu przestrzeni, niemal całkowicie wypierając z obszaru gminy innych funkcji czy form zagospodarowania, w tym lasów. Usługi na tym terenie miały zawsze charakter lokalny i były to młyny, piekarnie, rzeźnie, browary, tartaki czy cegielnie. W Branicach pod koniec XIX w. zlokalizowano zakład lecznictwa psychicznego – obiekt o znaczeniu ponadlokalnym.

Część zachodzących obecnie oddziaływań na poszczególne elementy środowiska ma charakter niekorzystny. Oddziaływaniami takimi są na przykład emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz wprowadzanie nadmiernych ładunków zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Są to jednak oddziaływania zachodzące bez większych zmian intensywności od wielu lat i przy swojej stabilności nie mają zdolności powodowania dalszych przekształceń w środowisku. Należy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że te stabilne, a niekiedy ponadnormatywne emisje powodują trwałe utrzymywanie się jakości

środowiska na poziomie niższym od optymalnego. Biorąc pod uwagę fakt skanalizowania miejscowości Branice, należy spodziewać się zmniejszania presji związanej z bytowaniem człowieka na środowisko przyrodnicze. W ramach Aglomeracji Branice (w rozumieniu Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych) skanalizowane zostały miejscowości: Branice, Lewice, Michałkowice, Boboluszki i częściowo Wysoka (zabudowa wielorodzinna). Do skanalizowania pozostaje zabudowa jednorodzinna na terenie Wysokiej. Poza Aglomeracją znajdują się wsie: Bliszczyce, Włodzienin, Posucice, Jędrychowice, Posucice, Dzbańce, Dzbańce-Osiedle, Wódka, Niekazanice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Turków, Uciechowice, Dzierżkowice i Wiechowice. Gospodarka ściekowa na obszarze gminy należy zatem do słabo uporządkowanych i stanowi realne zagrożenie dla środowiska wodnego. Wody gruntowe są stosunkowo dobrze chronione (grunty nieprzepuszczalne), z kolei wody powierzchniowe wykazują ślady zanieczyszczeń.

Zmiany, które ze względu na ich udział ilościowy, mają raczej symboliczne znaczenie, to zaakceptowanie wykorzystania terenów dolinnych w charakterze użytków zielonych w zamian za pola orne uprawiane mechanicznie. W ramach regulacji granicy polno-leśnej część gruntów rolnych zaplanowano przeznaczyć do zalesień, pozwoli to w pewnym stopniu zwiększyć niewielką lesistość gminy.

Na niewielkich obszarach całkowicie zmieniono pierwotne walory środowiska:

- urządzono odkrywki surowców do produkcji cegieł lub kruszywa (zmiana rzeźby terenu, likwidacja roślinności, usunięcie gleb). W jednym wyrobisku na terenie Włodzienina rozpoczęto składowanie odpadów niebezpiecznych, jednakże działania te zaprzestano po licznych interwencjach – ze względu na płytko położone zwierciadło wód podziemnych oraz lokalizację ujęć wody w odległości około 300 m. Wpływ tych obiektów na rzeźbę i krajobraz jest stosunkowo niewielki, tym bardziej, że poza odkrywkami we Włodzieninie, Branicach i Lewicach nie są to duże obiekty. Ukształtowanie powierzchni oraz lokalizacja tych obiektów sprawia, że nie są one łatwo dostrzegalne;
- stworzono zbiornik Włodzienin (ze względu na brak napełnienia dotychczas nie wywołano zmian związanych z likwidacją pokrywy roślinnej i glebowej, ale dokonano zmian w rzeźbie – zrealizowano umocnienia brzegów i wał zapory);

w ciągu ostatnich 20 lat uchwalono kilka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W zakresie dotyczącym nowej zabudowy plany te ograniczają się do miejscowości Branice. Po północnej stronie miejscowości przewidziano lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej. Po zachodniej stronie (wzdłuż drogi wojewódzkiej 419) na kilku niewielkich obszarach przewidziano lokalizację zorganizowanej działalności inwestycyjnej i na małym fragmencie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Z kolei po wschodniej stronie Branic uchwalony plan przewiduje lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na niewielkim obszarze. Jeden z planów dotyczy otoczenia zbiornika Włodzienin i przewiduje stworzenie strefy sportowo-rekreacyjnej, usługowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej, jednakże do czasu naprawy zapory i napełnienia zbiornika funkcje te nie są możliwe do zrealizowania.

Ponadto, na niemal całej powierzchni gminy (około 86%) zorganizowano produkcję rolną – ze względu na występowanie gleb I, II, IIIa i IIIb na ponad 80% powierzchni użytków rolnych. Z uprawą roli wiążą się dwa inne kierunki przekształceń lokalnego środowiska. W szczególności jest to wyparcie naturalnej roślinności, jaką na tym obszarze powinny być żyzne lasy liściaste. Płaty roślinności łąkowej zbliżone do naturalnej zachowały się tylko w częściach dolin nieprzydatnych do uprawy. Podobny charakter mają użytki zielone

łąk i pastwisk. Drugim efektem rolniczego zagospodarowania gminy jest nasilenie zjawisk erozyjnych na odsłoniętych gruntach ornych. Erozja jest zauważalna szczególnie na silniej pochylonych zboczach wydatniejszych wzniesień. Skutkom erozji można zapobiegać i nie stanowi ona znaczącego zagrożenia przy rozsądnej gospodarce rolnej. Wyznacza się szpalery drzew zlokalizowane wzdłuż polnych dróg, które mają za zadanie z jednej strony ograniczenie wywiewania, a z drugiej zmniejszenie spływu powierzchniowego.

Istotne przemiany w środowisku przyrodniczym gminy Branice w zasadzie już nie zachodzą. Zagospodarowanie powierzchni gminy jest trwałe, a jego intensywność zmienia się wybitnie lokalnie. Niektórym spośród niekorzystnych oddziaływań można na bieżąco zapobiegać (ewentualnie je ograniczać), jak na przykład erozja gruntów rolnych.

4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu

Nie zmieniając sposobu użytkowania analizowanego obszaru nie wystąpią zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego okolicy.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Zasada zrównoważonego rozwoju podkreśla konieczność takiego rozwoju społeczno-ekonomicznego, by przy zaspokajaniu potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń została zachowana równowaga przyrodnicza. Zasada przezorności wymaga podejmowania środków zapobiegawczych tam, gdzie nie poznano jeszcze dokładnego oddziaływania na środowisko. Zasada prewencji (zapobiegania) zobowiązuje podejmującego negatywne oddziaływanie na środowisko do zapobiegania temu oddziaływaniu. Zasada „zanieczyszczający płaci" wymaga od wprowadzającego zanieczyszczenia ponoszenia kosztów usunięcia skutków lub zapobiegania zanieczyszczeniom.

Uchwalenie planu spełnia wymogi **Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/EU** z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, która ustanowiła wspólną unijną strukturę ramową dla środków służących wspieraniu efektywności energetycznej w Unii, aby zapewnić osiągnięcie głównego unijnego celu zakładającego zwiększenie efektywności energetycznej o 20% do 2020 r., a także stworzyć warunki dla dalszego polepszania efektywności energetycznej po wspomnianej dacie docelowej.

Uchwalenie planu wpisuje się także w politykę zrównoważonego rozwoju i budowania konkurencyjności (**Europa 2020**), która na poziomie unijnym kładzie nacisk na kwestie energetyczne. Jeden ze wskazanych w dokumencie wymiernych celów do osiągnięcia na rok 2020 stanowi, że emisję dwutlenku węgla należy ograniczyć co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%.

Plan jest też spójny co do celów z **Polityką klimatyczną Polski – Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020**, gdzie nadrzędną sprawą jest włączenie się Polski do wysiłków na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.

Plan jest spójny ponadto z założeniami **II Polityki Ekologicznej Państwa z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025**, wyznaczającej cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza i poprawy jego stanu. Plan realizuje cele dokumentu zarówno w odniesieniu do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, jak i w zakresie jakości środowiska: Cel 3.3. Jakość powietrza. Zmiany klimatu.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska

Na obszarze objętym planem występują obszary chronione: Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice” w skrajnie północno zachodniej części sołectwa Lewice. W kilku miejscach potwierdzono występowanie chronionych gatunków. Brak jest szczególnych uwarunkowań środowiska przyrodniczego, a projektowane strefy planistyczne nie powodują zasadniczych zmian w strukturze terenu ani w poziomie antropopresji. Zauważalnym problemem ochrony środowiska jest niska emisja.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko wynikające z uchwalenia planu

Plan ogólny nie wprowadza zasadniczych zmian w stosunku do obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Branice oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W stosunku do obowiązującego Studium należy wskazać kilkanaście zmian niewielkich terenów:

- dwie strefy usługowe w miejsce rolnictwa we wschodniej części Branic,
- strefa produkcyjna w miejsce rolnictwa w południowo wschodniej części Branic (kontynuacja strefy w kierunku południowym w okolicy dawnej cegielni),
- strefa produkcyjna w miejsce zabudowy mieszkaniowo-usługowej w zachodniej części Branic,
- strefa usługowa w miejsce rolnictwa w zachodniej części Branic,
- dwie strefy usługowe w miejsce zabudowy zagrodowej w Bliszczycach,
- strefy mieszkaniowe w miejsce zabudowy zagrodowej w Bliszczycach,
- strefa mieszkaniowa w miejsce rolnictwa we Włodzieninie,
- strefa mieszkaniowa w miejsce rolnictwa w Wysokiej,
- strefa usługowa w miejsce rolnictwa w Jakubowicach,
- strefa usługowa w miejsce rolnictwa i zabudowy zagrodowej w Gródczanach,
- strefa usługowa w miejsce rolnictwa w Wiechowicach,
- licznie wyznaczone strefy rolnictwa w miejsce zabudowy zagrodowej na terenie całej gminy.

Z kolei należy także zaznaczyć o zmianach z planowanego zainwestowania w kierunku stref otwartych albo zieleni:

- zieleni naturalnej w miejsce zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Branicach,
- strefy otwartej w miejsce zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Branicach,
- strefy otwartej w miejsce zabudowy zagrodowej w Boboluszkach.

Różnorodność biologiczna

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w POG nie wpłynie w znaczący sposób na różnorodność biologiczną obszarów. Plan dotyczy strefy o bardzo przeciętnych walorach przyrodniczych.

Uchwalenie POG nie będzie miało wpływu na siedliska objęte ochroną w ramach obszarów sieci Natura 2000 ze względu na zachowanie tychże terenów w ramach stref otwartych.

Uchwalenie POG i późniejsza realizacja inwestycji z niego wynikających nie przyczyni się do zubożenia różnorodności biologicznej również poza granicami kraju – nie wystąpią oddziaływania transgraniczne.

POG przewiduje fragmenty nowych stref funkcjonalnych poza obszarami chronionymi i w oddaleniu od niewielkich połaci lasów i obszarów występowania gatunków chronionych oraz siedlisk chronionych w ramach Dyrektywy Siedliskowej.

Ludzie

Uchwalenie POG umożliwiającego powstanie punktowo większej ilości zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcji nie powinno znacząco oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Zmiana użytkowania terenów może wpłynąć na klimat akustyczny otoczenia w wyniku zwiększenia natężenia ruchu kołowego oraz zwiększenia powierzchni mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z przepisami odrębnymi inwestor zobowiązany jest zapewnić, aby oddziaływanie mieściło się w granicach nieruchomości, do której posiada tytuł prawny. Na obecnym etapie nie jest znana lokalizacja obiektów generujących uciążliwości ani nasilenie tychże uciążliwości (np. moc akustyczna urządzeń).

Doświadczenia przy realizacji i eksploatacji farm fotowoltaicznych wskazują na brak znaczącego oddziaływania pod względem pola elektromagnetycznego.

Lokalizacja terenów produkcji energii z OZE nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, w tym zdrowia publicznego mieszkańców okolicznych budynków. Obszary z przeznaczeniem pod elektrownie słoneczne charakteryzują się niską różnorodnością przyrodniczą ze względu na funkcjonowanie w stanie istniejącym jako tereny rolnicze o wysokich klasach bonitacyjnych. Funkcjonowanie przeznaczenia określonego w planie nie jest związane także ze zjawiskami niepożądanymi, takimi jak nadmierna emisja hałasu, emisja wibracji czy wytwarzanie odpadów. Nie powinna zachodzić także konieczność niwelacji terenu.

Jedynymi obiektami zlokalizowanymi na terenie farmy fotowoltaicznej, które mogą powodować emisję hałasu są pomieszczenia inwertera i transformatora. Obydwa obiekty mogą zostać wyposażone w instalacje chłodzące, czyli wentylatory wymuszające obieg powietrza. W każdym dostępnym na rynku rozwiązaniu technicznym wentylatory znajdują się wewnątrz pomieszczenia.

Praca instalacji wynikającej z przeznaczenia w planie powodować będzie emisję niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego. Źródłem promieniowania mogą być układy wytwarzania, przesyłania i rozdziału energii elektrycznej, a także jej odbiorniki. Instalacje elektryczne oraz urządzenia do przesyłania energii elektrycznej będą wytwarzały w swoim otoczeniu pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz. Natężenie pól elektrycznego i magnetycznego, które powstają w sąsiedztwie tych urządzeń i instalacji elektrycznej są pomijalnie małe. Na podstawie wyników współczesnych badań stwierdzono, że pola elektromagnetyczne wytwarzane przez sieć elektroenergetyczną średniego napięcia o częstotliwości 50 Hz nie wpływają niekorzystnie na organizmy żywe. Warto wspomnieć także, że przez teren przewidziany pod instalacje fotowoltaiczne już w stanie istniejącym przebiegają sieci średniego napięcia.

Warto także wspomnieć o pozytywnym wpływie instalacji fotowoltaicznych na środowisko. Instalacja fotowoltaiczna nie wytwarza ani dwutlenku węgla, ani innych szkodliwych substancji, np. dwutlenku siarki czy też tlenków azotu. Nie emituje też pyłów. Do prawidłowego działania fotowoltaika potrzebuje jedynie słońca. W odróżnieniu od elektrowni węglowych, gazowych czy też atomowych do prawidłowej pracy nie wymaga wody. Nie trzeba jej nawet podłączać do sieci elektroenergetycznej. Nie są

wytwarzane odpady stałe i ścieki. Dzięki temu nie jest zanieczyszczana gleba. Podczas pracy elektrownia nie generuje hałasu. Nie przeszkadza więc w codziennym funkcjonowaniu. System posadowiony na gruncie nie niszczy siedlisk lęgowych. Instalację fotowoltaiczną na gruncie można skonstruować w taki sposób, aby możliwy stał się wypas trawy rosnącej pod panelami fotowoltaicznymi. Ponadto, grunt zachowuje swoją jakość i po usunięciu systemu może być ponownie wykorzystywany. Instalację można poddać recyklingowi. Aluminium można odzyskać nawet w 100%, a szkło w 90-95%.

Negatywną pod względem oddziaływania na środowisko cechą instalacji słonecznych może być również fakt, że proces produkcyjny komponentów do fotowoltaiki nie jest w 100% ekologiczny. Przy wytwarzaniu monokrystalicznych ogniw słonecznych powstają odpady krzemowe. Fakt ten nie dotyczy jednak obszaru objętego planem.

Elementem minimalizującym oddziaływanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii jest określenie w planie granic stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko tożsamych z granicami terenów pod budowę urządzeń wytwarzających energię z OZE.

Z kolei lokalizacja elektrowni wiatrowych musi zostać poprzedzona przeprowadzeniem procedury uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodności z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.jedn. Dz.U z 2024 r. poz. 317) oraz uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zatem kolejne etapy przedinwestycyjne stanowią o oddziaływaniu na środowisko tychże zamierzeń.

Planowane przeznaczenia w planie nie spowodują zagrożeń w ruchu drogowym.

Zwierzęta

W wyniku emisji hałasu, spalin, drgań itp. fauna zamieszkująca tereny pól uprawnych i nieużytków może wyemigrować na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków o dużych zdolnościach przystosowania się do zmiennych warunków występujących w środowisku (krótkotrwałe oddziaływanie bezpośrednie). W sąsiedztwie terenów przewidzianych pod zabudowę nie wystąpi to zjawisko ze względu na występowanie gatunków przystosowanych do obcowania z człowiekiem – otoczenie terenów jest częściowo zabudowane. Na terenach lokalizacji zabudowy wystąpi także likwidacja fauny glebowej, co ma ścisły związek z likwidacją pokrywy glebowej.

Uchwalenie planu nie spowoduje negatywnych skutków dla gatunków chronionych. Wszelkie obszary wartościowe przyrodniczo objęto strefami otwartymi.

Na terenie Gminy Branice brak jest korytarzy ekologicznych poza lokalnymi korytarzami ograniczającymi się do wąskich dolin lokalnych cieków.

Rośliny

Zostało zdiagnozowane oddziaływanie na florę. Na terenach lokalizacji zabudowy zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność w postaci agrocenoz i zieleni nieurządzonej. Na terenach objętych POG nie powinna być zagrożona roślinność drzewiasta i krzewiasta.

Nie wystąpi zatem znaczące negatywne oddziaływanie na szatę roślinną. Zmiana przeznaczenia nie będzie mieć również negatywnego wpływu na grzyby oraz siedliska, w tym siedliska objęte ochroną na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw.

„Dyrektywa Siedliskowa") – w sąsiedztwie ich lokalizacji nie zaplanowano zmian w strukturze przeznaczenia terenu (przewidziano strefy otwarte).

Zalecane jest zdjęcie przypowierzchniowej warstwy ziemi o głębokości około 10 cm wraz z roślinnością trawiastą i oddzielenie jej od reszty składowanego materiału.

Woda

Obszar objęty planem jest przecięty przez koryto Troi w okolicy Włodzienina oraz koryta mniejszych cieków, jednakże w dolinach nie zaplanowano nowych stref funkcjonalnych. Obszar planu nie obejmuje również terenów zabagnionych.

Istnieje ryzyko wycieku płynów z pracujących maszyn oraz zanieczyszczenie wód płynących i gruntowych (oddziaływanie bezpośrednie). Analizując z kolei możliwe oddziaływania pośrednie, należy zdiagnozować możliwość negatywnego wpływu ww. wycieków na roślinność oraz zdrowie ludzi.

Uchwalenie planu nie będzie wpływać negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki ściekowej (przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej tam, gdzie sieć funkcjonuje). W związku z płytkim fundamentowaniem nie powinno wystąpić oddziaływanie na czwartorzędowe użytkowe piętro wodonośne.

Powietrze

W wyniku realizacji zapisów planu wystąpi pylenie wtórne z pryzm składowanego nadkładu (pochodzącego z wykopów pod fundamenty bądź z nadkładu). Zasadniczy wpływ na wielkość i obszar oddziaływania tej emisji mają warunki atmosferyczne (siła wiatru, opady deszczu), tzn. im silniejszy wiatr przy suchej pogodzie, tym silniejsze oddziaływanie. Oprócz warunków meteorologicznych emisja zależna jest ona również od cech pryzmowanego gruntu (granulacja, naturalna wilgotność).

Zaleca się okresowe zwilżanie wodą spryzmowanego materiału. W przypadku bardzo silnego wiatru zaleca się ubicie materiału, aby zminimalizować pylenie wtórne.

Na etapie funkcjonowania przedsięwzięć wynikających z POG może wystąpić emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Na obecnym etapie nie jest to możliwe do jednoznacznego wskazania ze względu na brak wiedzy o konkretnym rodzaju inwestycji, która będzie mieć miejsce w obszarze objętym planem. Może to być również emisja pośrednia wynikająca ze wzmożonego ruchu pojazdów samochodowych, które (np. w przypadku realizacji obiektu magazynowego) będą docierać z materiałami.

Powierzchnia ziemi

Zajęcie powierzchni pod inwestycje wynikające z planu będzie występować na etapie prowadzenia przedsięwzięć. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni i nieodwracalny. W wyniku zainwestowania części terenów zmniejszeniu ulegnie ilość powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto nastąpi zajęcie terenu pod pryzmowaną, wydobytą z wykopów ziemię, zaś prowadzenie wykopów spowoduje naruszenie struktury gleby.

Gospodarowanie odpadami, w tym niebezpiecznymi, powinno odbywać się zgodnie z ustanowionymi odrębnymi przepisami, w tym znowelizowaną ustawą z dnia ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gospodarka odpadami na terenach, na których usytuowane są obiekty budowlane winna być prowadzona z uwzględnieniem segregacji odpadów.

Krajobraz

Uchwalenie planu nie będzie mieć znaczącego wpływu na krajobraz gminy Branice. Zabudowa produkcyjna i usługowa (o potencjalnie największym oddziaływaniu) będzie zlokalizowana z dala od zwartych terenów i ustalono maksymalną wysokość na 20,0-25,0 m ponad poziom terenu. Należy przypuszczać, że znaczna część budynków będzie przesłonięta w wyniku ukształtowania terenu oraz maskującej roli alei drzew wzdłuż większości lokalnych dróg.

W przypadku stref mieszkaniowej i usługowej nie należy się spodziewać powstawania dominant. Maksymalną wysokość zabudowy przewidziano na 20 m, co gwarantuje brak dodatkowego oddziaływania na krajobraz w odniesieniu do budynków w sąsiedztwie. Dla strefy wielofunkcyjnej maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 25 m.

Rozwój przestrzenny gminy Branice uwzględnia przede wszystkim zmianę funkcji niewielkich terenów rolnych otoczonych innymi formami użytkowania.

Sejmik Województwa Opolskiego przyjął Audyt krajobrazowy województwa opolskiego – uchwała Nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa opolskiego – uchwała weszła w życie po upływie 90 dni od dnia podjęcia. W obszarze POG został wskazany krajobraz priorytetowy Branice(kod: 16-318.58-33).

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów – poziom lokalny:

- zachowanie wielofunkcyjnego charakteru jednostki, z wiodącą funkcją usług zdrowia oraz funkcją mieszkaniowo – gospodarczą na pozostałym obszarze,
- zachowanie historycznego, owalnicowo – wielodrożnego układu ruralistycznego miejscowości, z parcelami na planie prostokąta, przylegającymi do osi ulic,
- dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie,
- dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej,
- ochrona lokalnych walorów kulturowych miejscowości w postaci zabytkowego kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz kompleksu zabudowy szpitalnej Szpitala i Zespołu Opiekuńczego im. J. Natana wraz z obiektami sakralnymi: klasztorem Maryi Niepokalanej, domu sióstr Maryi Niepokalanej i kościoła parafii szpitalnej pw. Świętej Rodziny,
- utrzymanie terenów zielonych, przyulicznych i parkowych oraz ogródków i warzywników przydomowych w obrębie działek siedliskowych,
- ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w przestrzeni zabudowy wsi.

Audyt krajobrazowy formułuje rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów – poziom lokalny:

- ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszaru chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa

Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017,

- zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania zgodnie z obowiązującymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Głubczyce i Branice,
- zachowanie wiodącego, leśnego sposobu użytkowania terenu,
- zaleca się utrzymanie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodności i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu,
- zaleca się prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu Nadleśnictwa Prudnik,
- zaleca się wzmocnienie ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie, w tym w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki leśnej z uwzględnieniem dostosowania do zmieniających się warunków klimatycznych.

Klimat

Uchwalenie planu oraz późniejsza realizacja jego zamierzeń nie będą miały znaczącego wpływu na klimat Gminy Branice. Lokalnie mogą się zaznaczyć zmiany temperatury powietrza i powierzchni ziemi oraz wilgotności powietrza wynikające ze zmniejszonej ilości promieni słonecznych i zmniejszonej powierzchni biologicznie czynnej, jednakże będą to zmiany niezauważalne w skali gminy czy nawet poszczególnych sołectw.

Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych będzie miała miejsce wyłącznie podczas spalania paliw do celów ogrzewania i podgrzania wody użytkowej. Na etapie sporządzania planu nie ma możliwości precyzyjnego określenia źródeł ciepła, ani rodzaju i ilości przewidywanych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego. W przypadku wybrania energii elektrycznej emisje w skali gminy będą niezauważalne (emisje pośrednie – w miejscu wytworzenia energii). W przypadku źródła gazowego, emisje będą niewielkie. Z kolei w przypadku stosowania węgla na potrzeby ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej emisje będą zależeć od metody spalania opału oraz jego jakości.

Z kolei emisja pośrednia będzie związana z zamieszkaniem nowych osób i korzystaniem przez nich z samochodów, czy z dojazdami do miejsc pracy na terenach usługowych i produkcyjnych (emisja komunikacyjna).

Zgodność zamierzeń przewidzianych w planie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1065) oraz normami powinna zapewnić odporność na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Do norm tych należą w szczególności (odporność na wiatr, burze, śnieg i ekstremalne temperatury oraz zmiany temperatur):

- PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część I: Zasady ogólne,
- PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa – Część II: Zarządzanie ryzykiem,
- PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa – Część III: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia,
- PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa – Część IV: Urządzenie elektryczne i elektroniczne w obiektach,
- PN-EN 14351-1:2006 Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne bez własności dotyczących odporności ogniowej i/lub dymoszczelności,
- PN-84/B03230 Obliczenia statyczne i projektowanie,

- PN-B-02013:1987 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie śniegiem,
- PN-B-02015:1986 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie temperaturą,
- PN-B-02011:1977/Az1:2009 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenia wiatrem.

Z uwagi na położenie geograficzne obszarów objętych planem nie zdefiniowano istotnych i długotrwałych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, jednakże należy spodziewać się możliwości wystąpienia czasowych anomalii pogodowych.

Tereny zainwestowane lub planowane do zainwestowania objęte planem znajdują się poza obszarami zagrożenia powodzią, czy osuwania się mas ziemnych, zatem nie istnieje ryzyko wystąpienia tych zjawisk po długotrwałych lub nawalnych opadach.

Plan nie może odnosić się do kwestii odporności na ekstremalne temperatury, śnieżyce oraz występowanie mgły, wiatrów czy suszy. Są to kwestie nie związane z planowanie przestrzennym i dotyczą etapu projektowania zabudowy/ wykorzystania terenu/ obiektów (np. ocieplenie budynków, retencja wody i nawadnianie terenu, stosowanie rolet zewnętrznych w budynkach mieszkalnych itp.). Pozostałe czynniki klimatyczne (w odniesieniu do zmian klimatu i odporności na zmiany klimatu) są nieaktywne w przypadku obszaru objętego planem.

Z punktu widzenia dokumentu, jakim jest POG, można wyznaczyć następujące działania służące pochłanianiu gazów cieplarnianych oraz zmniejszeniu ich emisji:
- maksymalizacja powierzchni biologicznie czynnej,
- zalecenie stosowania wysokosprawnych systemów spalania paliw,
- zalecenie wykorzystania technologii niskoemisyjnych,
- zalecenie stosowania zdalaczynnej sieci ciepłowniczej,
- zalecenie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Zasoby naturalne

Uchwalenie POG nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych oraz nie przyczyni się do ograniczenia możliwości korzystania z zasobów naturalnych.

Zabytki

Realizacja postanowień POG nie wpłynie na stan zabytków na terenie gminy Branice.

Dobra materialne

W trakcie realizacji inwestycji wynikających z POG nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na dobra materialne.

8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Obszar objętym planem w części jest objęty Obszarem Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice" w niewielkim fragmencie w sołectwie Lewice.

Na terenie obszaru ustalono następujące działania (zgodnie z Uchwałą nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (zmieniona uchwałami nr: XXII/255/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 29 listopada 2016 r. oraz XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13 czerwca 2017 r.)):

1) w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych: preferowanie działań zmierzających do zachowania i utrzymywania we właściwym stanie ochrony istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw na piaskowych poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie i niedopuszczanie do zarastania drzewami i krzewami otwartych przestrzeni;
2) w zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:
   a) przeciwdziałanie sukcesji łąk, pastwisk i torfowisk poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie (np. koszenie, wypas) lub mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów,
   b) ograniczanie zmiany użytkowania łąk i pastwisk na grunty orne bądź inne uprawy rolne,
   c) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,
   d) kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę oraz formowanie nowych założeń zieleni wiejskiej (zadrzewienia, zakrzaczenia, remizy śródpolne, parki wiejskie),
   e) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,
   f) zachowanie zbiorowisk wydmowych, muraw na piaskowych i psiar,
   g) zachowanie zbiorowisk muraw kserotermicznych,
   h) realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno – błotnych i obszarów źródliskowych cieków,
   i) eksploatowanie surowców mineralnych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na przyrodę,
   j) prowadzenie rekultywacji uwzględniającej potrzeby ochrony walorów przyrody ożywionej, nieożywionej oraz krajobrazu,
   k) przeciwdziałanie przerywaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,
   l) preferowanie regionalnych stylów architektonicznych w zabudowie oraz zabudowy zachowującej historyczne kierunki przestrzennego rozwoju miejscowości,
   m) preferowanie zabudowy w zwartych układach ruralistycznych;
3) w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych:
   a) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,
   b) zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją,

c) preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe,
d) utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
e) zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżeń terenu.

W celu zachowania walorów obszaru określono zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
   a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne
   z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Planowane profile funkcjonalne w ramach stref planistycznych nie naruszają ustalonych działań oraz zakazów wyznaczonych dla obszarów chronionego krajobrazu.

Nie występują pozostałe z typów obszarów chronionych wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), czyli m.in. rezerwaty przyrody, parki narodowe, parki krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne czy obszary Natura 2000.

Najbliżej położone inne obszary chronione to:

- Rezerwat „Nowy Dwór” – odległość minimalna ok. 0,4 km;
- Rezerwat „Góra Gipsowa” – odległość minimalna ok. 7,5 km;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Głubczycki” – odległość minimalna ok. 8,8 km;
- Rezerwat „Rozumice” – odległość minimalna ok. 5,7 km;
- Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” – odległość minimalna ok. 18,1 km;
- Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich – odległość minimalna ok. 25,0 km.

Najbliżej położone obszary sieci Natura 2000 to:

- SOO „Góry Opawskie” – odległość minimalna ok. 5,0 km;

- SOO „Rozumicki Las” – odległość minimalna ok. 5,7 km

Biorąc pod uwagę odległość od ww. obszarów chronionych, w tym w ramach sieci Natura 2000, oraz specyfikę planowanych zamierzeń (wybitnie lokalne oddziaływanie) należy stwierdzić, że uchwalenie planu nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na obszary chronione, w tym sieci Natura 2000.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Obowiązują przepisy odrębne w zakresie oddziaływania na środowisko, w tym w zakresie oddziaływania akustycznego czy zieleni.

W sytuacji konieczności wycinki drzew niezbędne jest uzyskanie decyzji oraz wykonanie nasadzeń kompensujących straty w środowisku – zgodnie z przepisami odrębnymi.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza wpływu ustaleń planu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno- prawnych. Na etapie sporządzania planu, jako przykładowe wskaźniki oceny wpływu zapisów planu w odniesieniu do aspektów środowiskowych można wskazać:

- powierzchnia zabudowy do całkowitej powierzchni obszaru objętego planem – (%);
- wielkość powierzchni biologicznie czynnej w granicach obszaru objętego planem – (%);
- sposób odprowadzania ścieków – rodzaj;
- ilość zrealizowanych miejsc parkingowych – (szt.).

Zaproponowane wskaźniki mogą być modyfikowane w zależności od osiąganych rezultatów i możliwości pozyskania danych wynikowych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z analizy oddziaływania zmian zagospodarowania terenu w planie na poszczególne elementy środowiska wynika, że uciążliwość planowanych zamierzeń na środowisko będzie niewielka i ograniczona do zasięgu lokalnego. Mając na uwadze powyższe planowane zmiany w zagospodarowaniu terenów nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zasięg oddziaływania na klimat akustyczny będzie ograniczony do obszaru planu. Potencjalnie możliwe jest oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, jednakże przy zastosowaniu działań je zapobiegających i minimalizujących nie będzie ono odczuwalne w otoczeniu obszarów objętych planem, a już na pewno w Republice Czeskiej. Oddziaływanie na krajobraz jest znikome – budynki nie będą się wyróżniać spośród istniejącej zabudowy.

12. Streszczenie

Przedmiotem niniejszej prognozy jest plan ogólny gminy Branice.

Cele planu i powiązania z innymi dokumentami

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju gminy z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego (w tym gleb najwyższej jakości) i kulturowego oraz krajobrazu.

Plan jest zgodny z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.

Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych.

Stan środowiska przyrodniczego

W granicach obszaru objętego planem poza nielicznymi zadrzewieniami nie występują siedliska przyrodnicze. Elementem o szczególnej wartości przyrodniczej na terenie gminy Branice są dobrej jakości gleby użytków rolnych.

Istniejące problemy ochrony środowiska

Na obszarze objętym planem występuje obszar chroniony: Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice" w skrajnie północno zachodniej części sołectwa Lewice. W kilku miejscach potwierdzono występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt. Brak jest szczególnych uwarunkowań środowiska przyrodniczego, a projektowane strefy planistyczne nie powodują zasadniczych zmian w strukturze terenu ani w poziomie antropopresji. Zauważalnym problemem ochrony środowiska jest niska emisja.

Zgodność z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Plan jest spójny z celami m.in.: Ramowej Dyrektywy Wodnej, Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/EU z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, polityką zrównoważonego rozwoju i budowania konkurencyjności (Europa 2020), Polityką klimatyczną Polski – Strategią redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, II Polityką Ekologiczną Państwa z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025.

Oddziaływanie na środowisko

Realizacja zamierzeń w nowych strefach funkcjonalnych (w stosunku do stanu aktualnego) nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszaru objętego planem oraz terenów sąsiadujących.

Uchwalenie POG umożliwiające powstanie zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej czy obsługi rolnictwa nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Lokalizacja elektrowni słonecznych z dala od siedlisk ludzkich zapewni minimalizację oddziaływań na elementy środowiska.

Oddziaływanie na zwierzęta lądowe będzie miało miejsce jedynie na etapie prowadzenia inwestycji – prawdopodobnie nieliczna fauna o ograniczonych zdolnościach adaptacji do nowych warunków wyemigruje na sąsiednie tereny. Po zakończeniu prac oddziaływanie na faunę lądową nie będzie występować.

Nowe funkcje przewidziane w planie nie przyczynią się do oddziaływania na florę oraz wody powierzchniowe i podziemne, pod warunkiem stosowania się do zapisów planu i przepisów odrębnych.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie miało miejsce tylko na etapie prowadzenia inwestycji przewidzianych w planie.

Uchwalenie planu nie wpłynie znacząco na krajobraz Gminy Branice.

Ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Ograniczenie oddziaływania na środowisko planowanych zmian w przeznaczeniu terenów można teoretycznie osiągnąć w zakresie ochrony wód, ziemi i powietrza przed zanieczyszczeniem oraz ochrony przed hałasem. W przypadku konieczności wycinki drzew obowiązują przepisy w zakresie konieczności wykonania nasadzeń kompensujących szkody w środowisku.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Nie występują i nie są planowane obiekty mogące stanowić podstawę do wystąpienia oddziaływań skumulowanych. Ewentualne oddziaływania będą charakteryzować się większym natężeniem wyłącznie jako efekt zwiększenia powierzchni terenów o tych samych funkcjach. Nowe tereny zabudowy wynikają z uchwalonych dokumentów takich jak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Nie występuje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego po uchwaleniu planu.

Metody analizy skutków uchwalenia planu

Proponowany jest monitoring bazujący na danych ilościowych i jakościowych odzwierciedlających stan środowiska przyrodniczego (szczególnie wód i powietrza atmosferycznego) na obszarze objętym planem.

WEKTOR
DORADZTWO

Tychy, 31 marca 2026 r.

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko uchwalenia planu ogólnego gminy Branice spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63